

blivelsen af Forsætningen af 18de November, kun var fremkaldt ved denne Øst til at komme Grundloven af 5te Juni tillivs. Jeg veed nu vel, at der er Enkelte, paa hvem den Betragtning, jeg nu vil fremsætte, ikke vil gjøre Indtryk, og som vistnok vilde finde det meget besynderligt, at den kommer frem fra min Side; men dette forhindrer dog ikke, at jeg fremsætter den, fordi jeg troer, at den fra andre Sider vil finde tilstrækkelig Anklang. Jeg troer at turde sige, at de Mænd, der dengang stode i Spidsen for Regjeringen, vare saaledes stillede til Grundloven af 5te Juni, at man ikke kan have nogen som helst skjellig Grund til at antage, at de havde stillet sig som Formaal at komme denne Grundlov tillivs, men de, for hvem dette Argument ikke skulde være tilstrækkeligt, maae dog let kunne see, at Forholdene i og for sig med Nødvendighed førte til en Udvikling i den Retning, hvorom der er Spørgsmaal. Det ærede Medlem for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) siger, at den Ordning, som nu bliver til, er en hyberligere Anertjendelse af Grundloven af 18de November 1863, og at en saadan allerede i længere Tid var tilstræbt. (Tscherning: Ja!) Ja, rigtigt; men det ærede Medlem bør her fastholde, hvad han veed og helst burde have udtalt, at Spiren dertil blev lagt ved selve den Ordning, der gik for sig ved Kundgjørelsen af 28de Januar 1852; dersom han har sigtet dertil, er det en Sandhed. Spiren dertil var lagt netop i den Skriftveksel, der gik forud for denne Kundgjørelse, og i den hele Optræden, der fulgte bagefter, idet det netop blev sagt, at, naar man fra tydsk, og da navnlig fra Forbundets, Side gik ud over sin Competence med Hensyn til Holsteen som Forbundsland, maatte Kongen see sig i den Nødvendighed at give en særlig Forsatning for det gamle danske Rige, Kongeriget og Hertugdømmet Slesvig. Det er vist, at dette er lagt til Grund for Forhandlingerne i 1851, ligesom det ogsaa er historisk vist, at de Stridt, hvorved man fra tydsk Side forlangte en ubetinget og selvstændig Stilling for Holsteen — navnlig i Alt, hvad der vedrørte Finantserne, — maatte lede til, hvad der skete, nemlig nærmere og fastere at sammenknytte Kongeriget og Slesvig; men, da det nye

Daand, der skulde sammenholde disse Dele af det gamle danske Rige, har faaet den Skikkelse og Charakter, som Forsætningen af 18de November har, hvor kan man da, naar man sammenligner denne Forsatning med den, som da bestod, nemlig Forsætningen af 2den October 1855, for Alvor, sige, at der derigennem skulde have viist sig Noget, som kunde ligne sjenktligt Sindelag imod den danske Grundlov af 1849? Det synes dog virkelig at være i allerhøjeste Grad utroligt, at det: at forelægge en saadan Forsatning, paa nogen Maade skulde være udgaaet af et Sind, der var sjenktligt mod Grundloven af 5te Juni. Man, har imidlertid sagt — og det er navnlig det, jeg skal gjentage —, at det dog blev udtalt, vel ikke i selve Grundloven af 18de November, men under Forhandlingerne derom, at man nærede det Haab, at det maatte kunne lykkes at bringe det dertil, at samtlige Indvaanere af det gamle danske Rige, Kongeriget og Slesvig, kunde samles under een Forsatning, der, hvad Folkeetinget angik, kunde være dannet efter Grundloven af 5te Juni, og, hvad Landstinget angik, væsentligt i Overensstemmelse med, hvad der kom frem gennem Forsætningen af 2den October 1855. (S. A. Hansen: Hør!) Ja, ganske rigtigt: Hør! Kan det ærede Medlem, naar han, vel at mærke, bedømmer Sagen efter den Stilling, hvori vi befandt os, da der var Spørgsmaal om den nævnte Forsatning, nu udtale en afgjort Fordømmelsesdom over den Tanke, at det vilde have været en Øst, om vi nogeninde skulde have oplevet at see Danmark og Slesvig, med Hensyn til alle Anliggender, samlede under een Forsatning gennem Grundloven af 18de November, saa kan han have den Mening; men jeg paastaer, at det ikke er den, som Fleertallet af Folket nu har, eller den Gang havde. Dertil maa man dog sige: Paa hvad Maade skulde det vise sig, om Folket havde denne Villie eller ikke? Var det Regjeringens Tanke uden Videre at ville sætte en saadan Forsatning for Kongeriget i Værk? Det var ikke givet, og Udtalelserne fra Regjeringens Side gik ud paa, at det selvselgelig maatte skee gennem en Overenskomst. (Tscherning: Ja, ligesom nu!) Ganske rigtigt, paa anden Maade kunde det ikke skee, naar